

Asia: VN/9256/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle Kansaneläkelaitoksesta annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Vihreän eduskuntaryhmän lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle Kansaneläkelaitoksesta annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta (Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/9256/2023). Vihreä eduskuntaryhmä kiittää lausuntopyynnöstä.

Taustaa

Esityksessä ehdotetaan, että Kansaneläkelaitoksen hallituksen lakisääteiksi tehtäviksi lisättäisiin Kansaneläkelaitoksen strategian vahvistaminen sekä ylimmän johdon sijaisuuksista päättäminen. Lisäksi esityksellä muutettaisiin pääjohtajan ja johtajien valintaa ja toimikauden pituutta sekä johtajien määrää koskevia säännöksiä. Tasavallan presidentin sijaan pääjohtajan nimittäminen kuuluisi Kansaneläkelaitoksen valtuutetuille hallituksen esityksestä ja johtajan nimittäminen kuuluisi Kansaneläkelaitoksen hallitukselle. Nimittämispäätöksistä ei saisi jatkossakaan valittaa.

Esityksessä ehdotetaan, että laissa ei enää säädettäisi Kansaneläkelaitoksen neuvottelukunnasta, vaan Kansaneläkelaitoksen hallitus voisi asettaa tarpeelliseksi katsomiaan neuvottelukuntia. Lisäksi säädettäisiin Kansaneläkelaitoksen mahdollisuudesta antaa virka-apua. Kansaneläkelaitoksesta annettua lakia ja sähköisestä lääkemääräyksestä annettua lakia (61/2007) ehdotetaan muutettavan siten, että Kansaneläkelaitoksen biologisten lääkkeiden määräämisen ohjaus- ja valvontatehtävän rahoituksesta säädettäisiin sähköisestä lääkemääräyksestä annetussa laissa Kansaneläkelaitoksesta annetun lain

sijaan.

Esityksessä ehdotetaan tarpeettomina kumottaviksi etuuslakien teknistä käyttöyhteyttä koskevat säännökset.

Vihreän eduskuntaryhmän huomioita

Vihreä eduskuntaryhmä kiinnittää huomiota siihen, että esityksessä ei oteta kantaa Kansaneläkelaitoksen hallituksen kokoonpanoon. Tällä hetkellä laissa

Kansaneläkelaitoksesta on määrätty, että jäsenistä yksi on sosiaali- ja terveysministeriön, yksi työnantajakeskusjärjestöjen, yksi palkansaajakeskusjärjestöjen ja yksi maa- ja metsätaloustuottajien keskusjärjestöjen edustaja. Vihreä eduskuntaryhmä katsoo, että Kansaneläkelaitoksen hallituksen kiintiöpaikat tulisi poistaa sosiaali- ja terveysministeriön edustajaa lukuun ottamatta. Vihreän eduskuntaryhmän kanta on esitetty on myös parlamentaarisen työryhmän loppuraportissa.

Lisäksi Vihreä eduskuntaryhmä kiinnittää huomiota siihen, että parlamentaarisen työryhmän suositusta Valtiontalouden tarkastusviraston roolin kasvattamisesta Kansaneläkelaitoksen toiminnan seuraamisessa ei ole huomioitu esityksessä. Työryhmän selvityksessä suositellaan Kelan tuloksellisuus- ja

tarkoituksenmukaisuusvalvonnan antamista Valtiontalouden tarkastusviraston tehtäväksi. VTV:n suorittama tuloksellisuus- ja tarkoituksenmukaisuustarkastus ja raportointi täydentäisi ja parantaisi eri toimijoiden (Kelan valtuutetut ja eduskunta, STM, Kelan johto) tiedonsaantia, tukisi eduskunnan budjettivaltaa ja edistäisi toimintatapojen ja lainsäädännön kehittämistä.

Muuten Vihreä eduskuntaryhmä katsoo, että esitys vastaa hyvin parlamentaarisen työryhmän suosituksia.

Kivinen Tiina
Vihreä eduskuntaryhmä